

Egzamin z prawa rzymskiego – 21 czerwca 2023 r.

1. Konsumpcja uprawnienia do wniesienia powództwa, a tym samym wygaśnięcie roszczenia materialno-prawnego, występowała [2]
 - a) przy skargach *in personam* oraz *in rem*.
 - b) jedynie przy skargach *in rem*.
 - c) jedynie przy skargach *in personam*.
2. Fikcja zawarta w *actio Publiciana* dotyczyła: [2]
 - a) dokonania zasiedzenia.
 - b) obywatelstwa rzymskiego.
 - c) zakończenia okresu niedojrzałości.
3. Żona, która nie weszła pod *manus* męża, została dopuszczona do dziedziczenia beztestamentowego po mężu na podstawie: [2]
 - a) ustawy XII tablic.
 - b) edyktu pretorskiego.
 - c) Noweli 118 cesarza Justyniana.
4. Za szczególny rodzaj staranności określany jako *custodia* odpowiadał: [2]
 - a) depozytariusz.
 - b) poręczyciel.
 - c) komodatariusz.
5. Do klasyfikacji służebności na gruntowe i osobiste doszło za sprawą Marcjana w: [2]
 - a) III wieku przed Chr.
 - b) III wieku po Chr.
 - c) dopiero w kompilacji justyniańskiej.
6. Klauzula przepadku (*lex commissoria*) pojawić się mogła przy kontrakcie: [2]
 - a) *depositum*.
 - b) *emptio venditio*.
 - c) *mandatum*.
7. Zobowiązanie naturalne charakteryzowało się: [2]
 - a) nieprzyznawaniem przez pretora skutecznej skargi.
 - b) powstawaniem w sposób dorozumiany.
 - c) brakiem konieczności świadczenia ze strony dłużnika.
8. Obowiązek dochowania wierności złożonemu przyrzeczeniu pozwala podważyć wobec istotnej zmiany okoliczności: [2]
 - a) klauzula dobrej wiary.
 - b) klauzula *rebus sic stantibus*.
 - c) zasada *pacta sunt servanda*.
9. Próbę systematycznego opracowania różnych stanów faktycznych bezpodstawnego wzbogacenia podjęto: [2]
 - a) w edyktie pretorskim.
 - b) w Digestach justyniańskich.
 - c) dopiero u glosatorów.
10. *Quaerela inofficiosi testamenti* – w razie skutecznego jej wytoczenia – prowadziła do: [2]
 - a) dziedziczenia przeciwtestamentowego materialnego.
 - b) dziedziczenia przeciwtestamentowego formalnego.
 - c) dziedziczenia edyktałnego.
11. Fideikomisariusz uniwersalny zyskiwał pozycję dziedzica (*heredis loco*) dzięki postanowieniom: [2]
 - a) *senatus consultum Pegasianum*.
 - b) *senatus consultum Neronianum*.
 - c) *senatus consultum Trebellianum*.
12. Podział na prawo materialne i prawo procesowe, obcy mentalności rzymskiej, zawdzięczamy: [2]
 - a) Bartolusowi de Saxoferrato.
 - b) Hugonowi Grocjuszowi.
 - c) Hugonowi Donellusowi.
13. Darowizna stanowiła w klasycznym prawie rzymskim: [2]
 - a) zaskarżalny kontrakt (*contractus*).
 - b) nieformalne porozumienie (*pactum*).
 - c) podstawę przysporzenia (*causa*).
14. Zastawionej rzeczy zastawnik mógł używać: [2]
 - a) dzięki *pactum antichreticum*.
 - b) dzięki konstytucjom Konstantyna Wielkiego.
 - c) zawsze.
15. Do rzeczy wyjętych z obrotu (*res extra commercium*) Rzymianie zaliczyliby: [2]
 - a) latyfundium należące do prywatnego majątku cesarza.
 - b) grobowiec rodziny Scypionów.
 - c) stado dzikich osłów.
16. Interdykt *unde vi* chronił posiadacza wyzutego z posiadania: [2]
 - a) rzeczy ruchomej.
 - b) jedynie w terminie roku.
 - c) nawet jeśli był posiadaczem wadliwym w stosunku do przeciwnika.

17. Wizygoci, Ostrogoci i Burgundowi dopuszczali testamenty ustne i pisemne, gdyż poznali prawo rzymskie przez: [2]

- a) „Instytucje” Gaiusa.
- b) Kodeks Teodozjański.
- c) kompilację Justyniańską.

18. Odbiciem *actio confessoria* w nieco tylko skrzywionym zwierciadle była: [2]

- a) *actio negatoria*.
- b) *actio Pauliana*.
- c) *rei vindicatio*.

21. Oblicz stopień pokrewieństwa, jaki łączylby Twego syna: [4x1]

- a) z Twoim dziadkiem.
- b) z bratem Twego pradziadka
- c) z wnukiem Twej babki.....
- d) z córką siostry Twej prababki.....

22. Żyjący w III wieku przed Chr. Juniusz pragnie przekazać swój majątek jednemu synowi Markowi, będącemu *in potestate*. Chce on także, aby zdobyte przez syna na wojnie ozdobne tarcze przypadły przyjacielowi Aulusowi oraz żeby żona Juniusza – Epidia dostała latyfundium koło Wejów warte połowę całego majątku Juniusza. Przygotuj projekt testamentu.[8]

.....

.....

.....

.....

.....

23. U schyłku II wieku przed Chr. Sejusz kupił od Rufusa niewolnika Filona. Po zaledwie dwóch miesiącach okazało się, że Filon, zamiast pracować w gaju oliwnym Sejusza włóczy się po okolicy, odwiedzając sąsiednie gospodarstwa. Niezadowolony Sejusz powiadomił Rufusa, że chce zwrócić niewolnika i żąda też zwrotu zapłaconej ceny. Rufus zgodził się i nakazał przyprowadzić niewolnika następnego ranka. Jeszcze tego samego wieczoru Filon znów wymknął się z gospodarstwa Sejusza, by wędrować po okolicy. Gdy wracał nocą, biegnąc, nie zauważył wystających korzeni, poślizgnął się i uderzył głową o kamień. Na skutek doznanych obrażeń zmarł. Sejusz domaga się zwrotu zapłaconej ceny, Rufus odmawia, ponieważ zwrot niewolnika jest już niemożliwy. Oceń sytuację prawną. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. W 129 roku po Chr. Bubulkus sporządził w swym testamencie zapis o następującej treści: „grunt mój w okolicach Ostii daję zapisuję Mewiuszowi z Erosem, niewolnikiem Attiusza”. Komu i co zapisano? Uzasadnij odpowiedź. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

25. Za panowania cesarza Nerona Marek wynajął od Mewiusza kamienicę na okres trzech lat. Strony ustaliły, że czynsz w wysokości 200 sesterców, płatny będzie co roku z góry. Następnie Marek podnajął lokale znajdujące się w tej kamienicy i z tego tytułu w ciągu pierwszego roku uzyskał 300 sesterców. Mewiusz, gdy się o tym dowiedział, zdenerwował się, że Marek w ten sposób zarabia korzystając z jego rzeczy. Postanowił zatem rozebrać kamienicę, co też wkrótce uczynił, zaś Markowi przesłał wiadomość, że kamienica wymagała remontu, a poza tym już od dawna zamierzał postawić w tym samym miejscu nowy, dużo większy i ładniejszy budynek. Oceń sytuację prawną. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

26. Nazwij skargę, wskaż części jej formuły i zaproponuj stan faktyczny, na którego podstawie o taką formułę można się ubiegać u pretora: [8]

.....

Postumus Kominiusz niech będzie sędzią. Jeśli się okaże, że spadek po Marku Cecyliuszu jest według prawa Kwirytów Kwintusa Cecyliusza, i jeśli na podstawie twojego rozstrzygnięcia Kwintusowi Cecyliuszowi rzecz nie zostanie zwrócona, ile rzecz ta będzie warta, tyle pieniędzy zasądz, Postumusie Kominiuszu, sędzio, od Gajusza Sulpicjusza na korzyść Kwintusa Cecyliusza; jeśli się nie okaże – uwolnij.

.....

.....

.....

.....

[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.